

PROGRAMUL PENTRU CREȘTERE ECONOMICĂ

Acțiuni prioritare pentru repornirea economiei

7 OCTOMBRIE 2010
BUCUREȘTI
ROMÂNIA

CONSILIUL INVESTITORILOR STRĂINI

FOREIGN INVESTORS COUNCIL

Cuprins

A	Obiectivele documentului
B	Situația economică actuală
C	Obiective 2015
D	Reluarea creșterii economice – măsuri prioritare
E	Decalogul economic propus de Consiliul Investitorilor Straini
E1	Stabilizarea mediului macroeconomic
E2	Implementarea unei guvernante mai bune
E3	Susținerea dezvoltării IMM-urilor
E4	Sprrijinirea noilor investiții
E5	Accesarea finanțării din fonduri UE
E6	Realizarea unei infrastructuri pentru o economie modernă
E7	Valorificarea potențialului din agricultură
E8	Regândirea politicilor fiscale pentru creștere economică
E9	Reformarea sistemului juridic
E10	Modernizarea sectorului public
F	Detalii privind evaluarea impactului macroeconomic
G	Contribuții
H	Aria de responsabilitate si referințe

A Obiectivele documentului

- Obiectivul acestui document este prezentarea acțiunilor pe care Consiliul Investitorilor Străini (FIC) le consideră ca fiind cele mai importante pentru **revenirea la creștere economică în România într-o perioadă cât mai scurtă de timp**.
- Pentru a relua creșterea economică, **sunt necesare acțiuni în mai multe domenii**, într-o abordare planificată, iar **sectorul privat se angajează să conlucreze cu autoritățile statului** pentru a implementa măsurile necesare cât mai repede posibil.
- Efectele măsurilor propuse de FIC variază în funcție de:
  - **Perspectiva în timp** – Unele ar produce rezultate imediate în economie, în timp ce altele ar avea nevoie de mai mult timp pentru ca efectele să fie vizibile.
  - **Aria de acoperire** – Unele măsuri ar avea un impact mare asupra întregii economii, în timp ce efectul altora s-ar resimți în principal în unul sau mai multe sectoare.
  - **Scopul scontat** – Unele măsuri își propun să îmbunătățească performanța economică măsurată direct prin indicatori macroeconomici (creșterea PIB, scăderea șomajului etc.), în timp ce altele își propun să îmbunătățească structura și modul de implementare al proceselor/mecanismelor.

- Marea majoritate a acestor măsuri nu implică costuri suplimentare din buget.
- Pentru a facilita prioritizarea acestora în implementare, acțiunile au fost clasificate în funcție de două criterii:
  - **Practicabilitate** - Necesitatea și ușurința implementării.
  - **Impact** – Potențialul impact pozitiv estimat asupra relansării creșterii economice.

ARIA DE RESPONSABILITATE

Prezentul document a fost redactat de Consiliul Investitorilor Străini (FIC) ca o propunere menită să ușureze procesul de revenire a economiei românești la o creștere pe termen lung în mod sustenabil. Informațiile incluse în prezentul document au fost colectate de la, și orice opinie din prezentul document se sprijină pe, surse considerate de încredere. Toate opiniile, previziunile și estimările din prezentul document reflectă viziunea noastră la data acestuia. Prezentul document nu poate fi reprodus, distribuit sau publicat fără consimțământul prealabil al Consiliului Investitorilor Străini.

B Situația economică actuală impune „trecerea la acțiune”

- România poate înregistra un al doilea an consecutiv de scădere economică spre deosebire de statele CEE4* (2010).
- **Creșterea puternică a deficitului fiscal** a devenit o problemă pentru economia românească și trebuie luate în continuare măsuri pentru a finaliza transformarea sectorului public; există o **nevoie stringentă pentru consolidare fiscală** în condițiile în care ponderea ridicată a cheltuielilor de personal și a cheltuielilor sociale lasă puține fonduri disponibile pentru investiții.
- Deși România încă oferă oportunități de afaceri importante, **este posibil ca investițiile să cunoască o revenire și mai lentă** ca urmare a recentei măsuri de majorare a TVA la 24%.
- **Consumul este deja scăzut** și vor exista în continuare presiuni în sensul micșorării acestuia în cea de-a doua jumătate a anului 2010.
- **Industria a fost singura care a intrat în zona pozitivă**, susținută de cererea externă; cererea internă a cunoscut însă o revenire foarte modestă.
- Deși **exporturile** s-au înviorat în 2010, ele **nu pot susține revenirea la creștere economică**.
- **Rata inflației a crescut la 7,6%** în august, ca urmare a majorării TVA; IPC se va situa mult deasupra intervalului țintit la sfârșitul lui 2010 și **este nevoie de reforme structurale** pentru a reduce rata inflației la un nivel stabil pe termen lung.
- **Rata șomajului înregistrat a crescut semnificativ** ajungând la 7,4% la finele lunii iunie de la un nivel de 4,4% în 2008; există presiuni în continuare de creștere ca urmare a restructurării sectorului public și nu numai.
- **Leul rămâne foarte sensibil la percepția investitorilor cu privire la riscurile de pe piața locală** și acest lucru ar putea crea presiuni suplimentare asupra inflației și portofoliilor de credite ale băncilor.
- **Politica monetară s-a relaxat în mod semnificativ** în primele 6 luni din 2010, iar dobânda cheie a fost redusă cu 175 puncte de bază până la 6,25%; ea ar putea rămâne neschimbată până la sfârșitul lui 2010, cu condiția ca sentimentul investitorilor să se îmbunătățească, iar presiunile asupra RON să scadă.
- **Trebuie evitat al treilea an de contracție economică**, iar încrederea investitorilor trebuie restabilită.
- Având în vedere necesitatea consolidării fiscale și faptul că spațiul fiscal este foarte restrâns, experiențele trecute ne arată că de obicei cheltuielile de capital sunt primele care sunt reduse.
- Unele dintre măsuri au fost deja discutate și sunt în curs de implementare.

*CEE4: Cehia, Ungaria, Polonia, Slovacia; estimările de scădere economică pentru România variază în prezent între -0.5% și -3%, în timp ce pentru statele CEE4 se estimează o creștere de circa 2%

C Obiective 2011-2015

Obiectivele de mai jos sunt doar pentru discuție. Obiectivele finale ar trebui să fie stabilite de către Consiliul de Dezvoltare Economică (CDE) propus de FIC:

INDICATOR	ACTUAL	ȚINTA 2015
PIB/locuitor (nominal) – mii €	5,5 (2009)	8,5 ¹
Competitivitate – clasament european	30	25 ²
Încrederea consumatorilor ³	-63 (iun.-10)	-18
ISD (fluxuri nete cumulate) – mld. €	39 (2005-2010)	min 25 (2011-2015)
Absorbție fonduri UE – mld. €	~1,5 (2007- iun.-10)	min 10-13 (2011-2015)
- Structurale	~0,9 (2007- iun.-10)	min 7-9 (2011-2015)
- Agricultură ⁴	~0,6 (2007- iun.-10)	min 3-4 (2011-2015)
Șomaj înregistrat – %	7,4 (iun.-10)	5
Deficit bugetar (ESA, incl. arierate)	8,3% (2009)	max 3%

¹ Asumarea unei rate medii anuale a creșterii reale de aproximativ 3% în perioada 2011-2015; ușoară apreciere a leului și ușoară scădere a numărului total de locuitori.

² Forumul Economic Mondial, GCI 2009-2010; de exemplu, Cehia se clasează în prezent pe locul 15, Portugalia pe locul 25, iar Ungaria pe locul 26

³ Comisia Europeană, cifre ajustate sezonier; România ar trebui să revină la nivelul mediu din pre-criză

⁴ Fără sumele de la Fondul European pentru Garantare în Agricultură

D RELUAREA CREȘTERII ECONOMICE – CELE 12 ACȚIUNI PRINCIPALE

D Evaluarea impactului celor 12 măsuri principale*

Implementarea celor 12 măsuri principale pentru reluarea creșterii economice ar putea genera:

- O creștere cumulativă a PIB real de până la 11,6% în următorii cinci ani; PIB potențial va crește cu circa două puncte procentuale în medie pe termen mediu.
- Impactul asupra pieței muncii ar putea fi: aproximativ 250 mii noi locuri de muncă pe termen mediu.
- O creștere suplimentară a veniturilor la buget de aproximativ 8,5% pe termen mediu.
- Costuri bugetare: 864 mil. EUR pentru perioada 2011-2015 (echivalentul a 0,73% din PIB estimat pentru 2010); impact scăzut asupra costurilor bugetare, întrucât acțiunile care au ca scop îmbunătățirea condițiilor fiscale vor genera un spațiu fiscal care ar putea fi utilizat pentru susținerea unor proiecte de infrastructură.
- Impactul indirect al măsurilor propuse ar putea genera o creștere economică suplimentară de aproximativ 15-20% din impactul direct pe termen lung – „cerc virtuos”.

D Privire de ansamblu a impactului generat de principalele 12 măsuri

	2011	2012	2013	2014	2015	2011-2015 cumulat
Creștere PIB % suplimentară	2,9%	2,2%	2,2%	1,9%	1,9%	11,6%
Noi locuri de muncă (mii)	84	75	32	29	20	250
Investiții (mld. EUR)*	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	7,0
Venituri la buget (mil. EUR)	830	786	803	800	856	4.075
Costuri bugetare (mil. EUR) (% din PIB)**	300 (0,25%)	141 (0,12%)	141 (0,12%)	141 (0,12%)	141 (0,12%)	864 (0,73%)

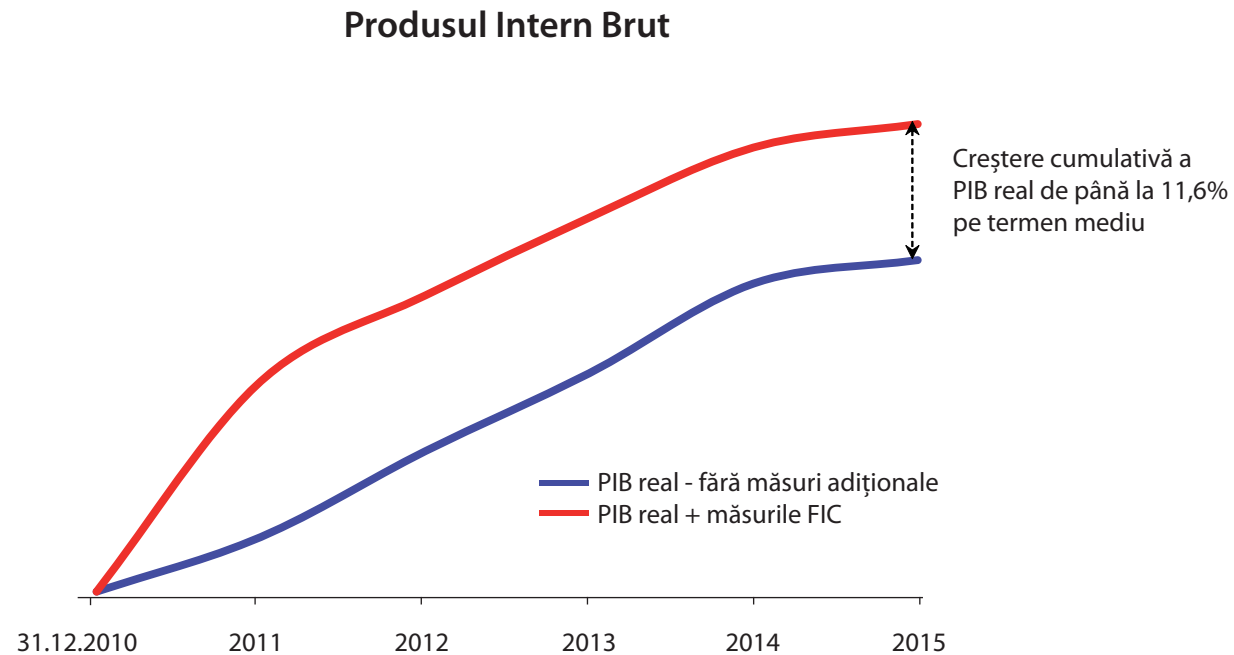
* Investițiile publice în economie sunt distribuite egal între anii 2011 și 2015. Fondurile necesare provin, în principal, din veniturile suplimentare la buget generate de alte măsuri care creează spațiu fiscal (privatizări, scăderea evaziunii fiscale, fonduri UE etc.)

** % din PIB estimat pentru 2010. Costurile suplimentare sunt acoperite de veniturile suplimentare la buget și nu au efect negativ asupra nivelului final al deficitului bugetar.

Notă: tabelul conține numai impactul direct al măsurilor. Toate măsurile propuse se presupune că vor fi implementate începând cu 2011

D Impactul estimat al măsurilor FIC asupra creșterii economice

D1 Stabilizarea mediului macroeconomic

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	IMPACT ESTIMAT
 1	Introducerea la Ministerul de Finanțe a unui Registru transparent de Creanțe asupra bugetul de stat, cu o scadență atribuită fiecărei creanțe	Tuturor creanțelor valide bugetate (TVA, finanțarea proiectelor, plăți contractuale ale statului etc.) trebuie să le fie atribuite termene de plată într-un registru deschis și transparent și, prin urmare, sistemul bancar ar putea finanța companiile pe baza acestor creanțe și ar reîncepe fluxul de bani în economie. Ar putea astfel fi evitate multe cazuri de faliment.	Împrumuturi de 500 mil. EUR -> creștere a PIB cu 0,9% -> +19.000 noi angajați pe termen mediu -> o creștere a venitului la buget de 0,7%
 2	Începerea Programului Prima Casă 3 pentru relansarea sectoarelor imobiliar și construcții	Garanția de stat ar putea acoperi numai 50% din suma împrumutului, deoarece restul e garantat cu ipotecă, însă volumul facilității ar putea fi majorat (și anume: dublat). Împrumuturi de aproximativ 1,4 miliarde EUR ar putea fi astfel acordate, prin lărgirea bazei de potențiali aplicanți. În acest scop, poate fi luată în considerare și recapitalizarea Fondului de Garantare pentru IMM-uri, dacă este cazul.	Împrumuturi de 1,4 mld. EUR -> creștere a PIB cu 0,6% -> +12.000 noi angajați pe termen mediu -> o creștere a venitului la buget de 0,5%. Costuri pentru buget de 70 mil. EUR (0,06% din PIB)

D2 Implementarea unei guvernante mai bune

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	IMPACT ESTIMAT
1	Crearea unui Consiliu de Dezvoltare Economică (CDE) pentru a ajuta la definirea strategiei pe termen lung a economiei românești	Obiectivul CDE este asigurarea de asistență de valoare cu privire la aspecte legate de politica economică și reforma instituțională. CDE va ajuta la crearea de politici economice sănătoase pe baza expertizei membrilor săi, care ar putea fi ulterior supuse dezbaterii publice. CDE trebuie să fie format din experți recunoscuți (profesori, cercetători etc.) cu o reputație recunoscută în domeniul lor de activitate, reprezentanți ai sectoarelor privat și public, precum și ai sindicatelor. Rolul prevăzut al acestuia este de a acționa ca o interfață între sectorul privat și instituțiile guvernamentale (inclusiv ministere de resort, Președinția) pentru a facilita/spori comunicarea și transferul de cunoștințe în timp util. O altă soluție este aceea de a crea CDE cu membri numai din sectorul privat; în această situație, CDE ar acționa ca organ consultativ, mandatat de Președinție sau de Guvern pentru a contribui cu idei pentru creșterea economică. Zonele operaționale ale CDE ar trebui să fie (nu exclusiv): macroeconomia, moneda și finanțele, finanțele publice și bunăstarea socială, industria, comerțul, piața forței de muncă, domeniul juridic, economia și globalizarea. Sectorul privat ar putea sprijini din punct de vedere financiar crearea și administrarea CDE.	Măsură care facilitează implementarea altor acțiuni

D3 Susținerea dezvoltării IMM-urilor

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	IMPACT ESTIMAT
 1	Crearea de facilități de creditare subvenționată pentru IMM-uri, prin contribuția comună a băncilor și a sectorului public. Ar putea fi înființate de asemenea o bancă sau un fond de dezvoltare care ar putea prelua acest rol (pe baza modelului KfW din Germania), pentru a ajuta la creșterea ratei de absorbție a fondurilor UE.	Băncile ar putea alocă capital și expertiză pentru înființarea băncii/fondului de dezvoltare. Programele de creditare ar putea beneficia de asemenea de finanțare UE.	Un fond de 250 mil. EUR -> creștere a PIB cu 0,5% -> +9.000 noi angajați pe termen mediu -> creștere a veniturilor la buget de 0,4% Costuri la buget de 0,04% din PIB

D4 Sprijinirea noilor investiții

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	IMPACT ESTIMAT
1	Dezvoltarea piețelor de capital prin listarea locală și internațională a Fondului Proprietatea și prin stabilirea unui program accelerat, clar și transparent de privatizare a companiilor de stat – listări și vânzări strategice, inclusiv acțiuni minoritare (în domenii precum infrastructură, transport, energie etc)	Acest lucru va da sectorului privat responsabilitatea pentru investiții și creștere, iar Guvernul ar obține astfel fonduri care pot fi investite în proiecte de infrastructură pentru a beneficia de un efect de multiplicare.	Fonduri strânse din vânzarea acțiunilor majoritare și minoritare în companii de stat în valoare de 2 mld. EUR (investiții în infrastructură) -> creștere a PIB cu 2% -> creștere a veniturii la buget cu 1,6%

D5 Accesarea finanțării din fonduri UE

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	IMPACT ESTIMAT
	FIE		
 1	Externalizarea (sau centralizarea într-o singură entitate cu experiență ridicată) managementului procesului de accesare a Fondurilor UE (spre exemplu, externalizarea ar putea începe cu administrarea cererilor de propuneri lansate în cadrul programelor operaționale sau a altor planuri de finanțare, în special pentru IMM-uri și microîntreprinderi, dar și pentru alte categorii de societăți - SOP IEC, ROP, NRDP, HG 1164, HG 1680 etc.)	Propunerea se bazează pe faptul că lipsa de experți la nivelul ministerelor responsabile întârzie implementarea programelor operaționale și ia în considerare experiența unor bănci comerciale în managementul schemelor de finanțare.	Fonduri structurale de 400 mil. EUR/an -> creștere a PIB cu 3,6% -> +75.000 noi angajați pe termen mediu -> creșterea venitului la buget cu 2,9%
	FIE		Costuri pentru buget 400 mil. EUR pe termen mediu (0,3% din PIB)
2	Analiza oportunității primelor pentru angajații de la stat care lucrează cu fonduri UE și acordarea acestora în funcție de performanța realizată	Planul de motivare pentru angajații vizați ar putea fi îmbunătățit astfel încât să se stimuleze o eliberare mai rapidă a fondurilor. De exemplu, posibila divizare a unei prime: a. Evaluarea proiectului (10%) b. Contractarea (15%) c. Sume plătite (75%) Rata absorbției fondurilor UE ar putea crește astfel cu cel puțin 30%.	Fonduri pentru agricultură de 144 mil. EUR/an -> creștere a PIB cu 1,3% -> +26.000 noi angajați pe termen mediu -> creșterea venitului la buget cu 1% Bonusuri pentru 8.000 angajați -> costuri pentru buget 2-3 mil. EUR / lună

D6 Realizarea unei infrastructuri pentru o economie modernă

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	IMPACT ESTIMAT
 1	Prezentarea unei candidaturi comune (împreună cu Bulgaria/ Ungaria) pentru organizarea Campionatului European de Fotbal din 2020	România poate beneficia de experiența anterioară a organizatorilor CE 2012 (Polonia și Ucraina), care ar putea fi ușor repetată. Costurile nu sunt mari, vor fi împărțite între două țări și pe o perioadă foarte lungă de timp. Infrastructura astfel apărută (aeroporturi, autostrăzi, hoteluri, stadioane) va rămâne în țară, iar turismul va spori. În baza primelor estimări: numărul de turiști va crește cu cel puțin un milion în timpul evenimentului și ulterior cu 0,5 milioane turiști anual. Toate acestea la un cost estimat de aprox. 10 miliarde EUR, desfășurat pe o perioadă de 9-10 ani. Este necesară o evaluare în profunzime a fezabilității.	Investițiile publice în infrastructură vor sprijini cererea internă în măsura în care vor fi implicate resursele locale (materiale de construcție și metalurgie, exploatare în carieră). Investiții în infrastructură de 1 mld. EUR -> creștere a PIB cu 1%
 2	Promovarea modelelor de cofinanțare. Sectorul privat să susțină costurile pentru inițierea unui proiect major propus de Guvern.	Investițiile în infrastructură sunt benefice într-un scenariu de declin economic, iar piața ar avea nevoie de un proiect de succes pentru a redobândi interesul în infrastructura din România, după anularea proiectului pentru autostrada A3 Comarnic – Brașov. Sectorul privat ar putea susține din fonduri proprii studiul de fezabilitate, managementul proiectului, pregătirea pentru angajații sectorului public acolo unde este necesară etc.	Investiții în infrastructură de 1 mld. EUR -> creștere a PIB cu 1%

D7 Valorificarea potențialului din agricultură

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	IMPACT ESTIMAT
 1	Accelerarea investițiilor în infrastructura aferentă agriculturii, inclusiv prin absorbția fondurilor UE	Pentru a crește productivitatea în agricultură sunt necesare dezvoltarea sistemelor de irigații și a infrastructurii rurale, iar statul și băncile trebuie să colaboreze pentru a defini împreună programele pentru atragerea rapidă a fondurilor UE pentru astfel de proiecte. Creșterea ratei de absorbție poate fi realizată prin realocarea fondurilor către proiectele viabile și prin menținerea predictibilității criteriilor de eligibilitate pentru accesarea fondurilor UE.	Fonduri UE de 150 mil. EUR/an -> reducere a deficitului comercial -> reducere a inflației Costuri la buget de 0,03% din PIB

D8 Regândirea politicilor fiscale pentru creștere economică

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	IMPACT ESTIMAT
1	Concentrarea controalelor fiscale asupra contribuabililor care prezintă un risc ridicat de evaziune fiscală, față de efectuarea controalelor la întâmplare. Concentrarea asupra unor măsuri eficiente de scădere a evaziunii, de îmbunătățire a colectării taxelor și de luptă împotriva spălării banilor.	Efectuarea de controale fiscale țintite ar reduce costurile administrațiilor fiscale și ar spori veniturile bugetare, ce ar putea fi folosite pentru investiții în domeniul public. Sectorul privat este dispus să sprijine financiar îmbunătățirea controlului vamal pentru a reduce evaziunea fiscală (prin angajarea de companii de pază pe cheltuiala sa). Autoritățile statului trebuie să ofere feedback sporit cu privire la numeroasele rapoarte furnizate de bănci și societăți private (de exemplu, în ceea ce privește lupta împotriva spălării banilor).	Diminuarea evaziunii fiscale va elibera resurse suplimentare de 460 mil. EUR/an pentru investiții -> creștere a PIB cu 2,2% -> +46.500 noi angajați pe termen mediu -> creștere a veniturilor la buget cu +1,8%

D9 Reformarea sistemului juridic

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	IMPACT ESTIMAT
 1	Ajustarea legislației muncii pentru a o face mai flexibilă și adaptabilă la schimbările din mediul economic (inclusiv, dar fără a se limita la, Codul Muncii, Legea Patronatelor, Legea Conflicților Colective de Muncă și Legea Sindicatelor)	Armonizarea legislației muncii cu principiile economiei de piață; oferirea posibilității ca angajatorii să poată să își gestioneze mai bine forța de lucru, facilitarea mișcării libere și relocării angajaților. Redefinirea statutului juridic al patronatelor pentru crearea condițiilor unui dialog social constructiv și eficient. Modificarea procedurilor reglementate de Codul Muncii, aplicabile litigiilor de muncă, cum ar fi prevederile privind citarea, aplicarea sentințelor date de prima instanță judecătorească.	Scădere a ratei șomajului cu 1% -> 84.000 noi locuri de muncă temporare/ permanente pe termen scurt

D10 Modernizarea sectorului public

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	IMPACT ESTIMAT
1	Reformarea administrației publice prin folosirea de indicatori de eficiență clar definiți	Revizuirea și înlăturarea structurilor și sistemelor de administrare fără valoare adăugată și evaluarea calificării și calității personalului pentru îmbunătățirea calității serviciilor și eficienței. Acestea vor avea drept rezultat un impact social și financiar pozitiv datorat eficienței crescute a serviciilor furnizate și eficientizării structurilor. Implementarea unui concept standard de e-guvernare pentru a fi utilizat de toate instituțiile statului în relațiile cu publicul.	Îmbunătățirea calității și eficienței serviciilor publice

PROPUNERI ALE MEMBRILOR FIC – DOCUMENTUL EXTINS

E1 Stabilizarea mediului macroeconomic (1/3)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
1	Introducerea la Ministerul de Finanțe a unui Registru transparent de Creanțe asupra bugetul de stat, cu o scadență atribuită fiecărei creanțe	Tuturor creanțelor valide bugetare (TVA, finanțarea proiectelor, plăți contractuale ale statului etc.) trebuie să le fie atribuite termene de plată într-un registru deschis și transparent și, prin urmare, sistemul bancar ar putea finanța companiile pe baza acestor creanțe și ar reîncepe fluxul de bani în economie. Ar putea astfel fi evitate multe cazuri de faliment.	4/4 Termen scurt Împrumuturi de 500 mil. EUR -> creștere a PIB cu 0,9% -> +19.000 noi angajați pe termen mediu -> o creștere a veniturii la buget de 0,7%
2	Începerea Programului Prima Casă 3 pentru relansarea sectoarelor imobiliar și construcții	Garanția de stat ar putea acoperi numai 50% din suma împrumutului, deoarece restul e garantat cu ipotecă, însă volumul facilității ar putea fi majorat (și anume: dublat). Împrumuturi de aproximativ 1,4 miliarde EUR ar putea fi astfel acordate, prin lărgirea bazei de potențiali aplicanți. În acest scop, poate fi luată în considerare și recapitalizarea Fondului de Garantare pentru IMM-uri, dacă este cazul.	4/4 Termen scurt Împrumuturi de 1,4 mld. EUR -> creștere a PIB cu 0,6% -> +12.000 noi angajați pe termen mediu -> o creștere a veniturii la buget de 0,5% Costuri pentru buget de 70 mil. EUR (0,06% din PIB)
3	Reducerea rezervelor minime obligatorii (RMO) în valută	Nivelul actual al RMO de 25% poate fi redus, în special pentru împrumuturi de la IFI (Instituții Financiare Internaționale), în scopul sporirii nivelului lichidităților pe piață, care ar putea fi folosite fie pentru împrumuturi către economia reală, fie pentru a finanța deficitul bugetar.	4/3 Termen scurt 1,4 mld. EUR (reducere de 5% în RMO valută și acordarea de credite) -> creștere a PIB cu 2,4% ->+53.000 noi angajați pe termen mediu -> creștere a veniturii la buget cu 1.9%

E1 Stabilizarea mediului macroeconomic (2/3)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
 4	Renegocierea acordului cu FMI pentru a permite un deficit bugetar pentru 2011 cu o alocare clară și suficientă pentru investițiile în infrastructură, ca parte a planificării deficitului total, modul de utilizare a fondurilor fiind urmarit în mod special	Un deficit bugetar probabil mai mare decât ținta actuală pentru 2011 (însă într-o tendință de scădere față de 2010) ar putea permite Guvernului să facă investiții mai mari în infrastructură. Mecanismul trebuie creat astfel încât sumele să poată fi utilizate numai pentru investiții și nu pentru cheltuieli bugetare. În acest sens, vă rugăm să acordați atenție și acțiunii nr. 3 din capitolul E6.	4/4 Termen scurt
5	Definirea și stimularea investițiilor în domeniile cheie ale economiei	Conturarea de planuri și angajamente clare care să poată relansa economia (infrastructură, agricultură, tehnologia informației, turism, energie regenerabilă etc.) sau care reprezintă un avantaj competitiv pentru România (de exemplu, agricultura bio și agroturismul).	4/3,5 Termen lung
6	Continuarea dezvoltării pieței de capital în moneda locală	Emisiuni în lei pe termen mai lung pentru a construi curba lichidă de randament pentru titlurile de stat; revizuirea cadrului legal pentru operatorii primari; simplificarea accesului companiilor locale la piața internă de capital și scăderea costurilor (îmbunătățirea procesului de ofertare publică, diminuarea costurilor aferente operațiunilor la bursă, care sunt mult mai mari decât cele din alte țări europene etc.); stimulente pentru economii curente și pe termen mai lung.	3,5/2,5 Termen scurt În desfășurare
7	Implementarea legislației obligațiunilor garantate cu portofolii de active ("covered bonds") pentru a permite finanțare cu costuri reduse pe termen mai lung și pentru a relansa astfel creditele ipotecare în moneda locală	Întocmirea și aprobarea legislației primare și secundare pentru un cadru aferent obligațiunilor garantate în conformitate cu standardele internaționale.	3/2,5 Termen scurt

E1 Stabilizarea mediului macroeconomic (3/3)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
 8	Diminuarea penalităților pentru întârzierile la plata datoriilor către stat la niveluri sustenabile	Nivelurile actuale ale penalităților sunt o povară pentru sectorul privat, în special pentru întreprinderile mai mici care se confruntă cu probleme de lichiditate, având în vedere nivelul arieratelor din economie, care sunt alimentate și de comportamentul statului în ceea ce privește plățile.	3/2 Termen scurt În desfășurare
9	Relansarea într-o nouă viziune a certificării „Fabricat în România” și dezvoltarea pe baza acestui program	Creșterea consumului de bunuri produse pe plan local va duce la scăderea dependenței de importuri și va contribui la dezvoltarea întreprinderilor locale (de exemplu, agricultura și industria alimentară, produsele de manufactură).	3,5/3 Termen lung
10	Promovarea exporturilor românești	Crearea de politici pentru o promovare mai bună a exporturilor și identificarea de noi piețe de export în afara UE. Transformarea Eximbank în banca românească pentru dezvoltarea exporturilor. Preluarea poveștilor de succes ale altor țări (de exemplu, Turcia), înființarea de instituții de sprijin (centre de promovare a exportului) și îmbunătățirea sistemului de garanții bancare.	2,5/2,5 Termen lung

E2 Implementarea unei guvernante mai bune (1/3)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
 1	Crearea unui Consiliu de Dezvoltare Economică (CDE) pentru a ajuta la definirea strategiei pe termen lung a economiei românești	Obiectivul CDE este asigurarea de asistență de valoare cu privire la aspecte legate de politica economică și reforma instituțională. CDE va ajuta la crearea de politici economice sănătoase pe baza expertizei membrilor săi, care ar putea fi ulterior supuse dezbaterii publice. CDE trebuie să fie format din experți recunoscuți (profesori, cercetători etc.) cu o reputație recunoscută în domeniul lor de activitate, reprezentanți ai sectoarelor privat și public, precum și ai sindicatelor. Rolul prevăzut al acestuia este de a acționa ca o interfață între sectorul privat și instituțiile guvernamentale (inclusiv ministere de resort, Președinția) pentru a facilita/spori comunicarea și transferul de cunoștințe în timp util. O altă soluție este aceea de a crea CDE cu membri numai din sectorul privat; în această situație, CDE ar acționa ca organ consultativ, mandatat de Președinție sau de Guvern pentru a contribui cu idei pentru creșterea economică. Zonele operaționale ale CDE ar trebui să fie (nu exclusiv): macroeconomia, moneda și finanțele, finanțele publice și bunăstarea socială, industria, comerțul, piața forței de muncă, domeniul juridic, economia și globalizarea. Sectorul privat ar putea sprijini din punct de vedere financiar crearea și administrarea CDE.	4/4,5 Termen scurt
 2	Crearea Grupului "România 2015" constând în 1.000 de tineri manageri/profesioniști de top pentru remodelarea viitorului României	Grupul trebuie să acționeze ca un grup de reflecție, fiind consultat de stat și oferind asistență cu privire la îmbunătățirea mediului economic/social/politic al țării și lucrând îndeaproape cu statul cu privire la implementarea diverselor proiecte. Sectorul privat ar putea sprijini din punct de vedere financiar crearea și administrarea grupului.	4/4,5 Termen scurt

E2 Implementarea unei guvernante mai bune (2/3)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
3	Implementarea strategiilor și planurilor pe termen mai lung pentru asigurarea predictibilității crescute a mediului economic (echivalentul „Planului Marshall” pentru România)	Stabilirea priorităților și planurilor cu privire la dezvoltarea strategică (infrastructură, turism, agricultură, sănătate, educație etc.) într-un sistem de planificare bugetară multianuală. Guvernul trebuie să comunice în mod continuu că este hotărât să creeze continuitate și stabilitate și să dovedească acest lucru.	4/4,5 Termen lung
4	Asigurarea continuității și predictibilității guvernantei publice	Dezvoltarea unui serviciu civil și comercial român continuu, cu mai puține modificări la nivel de Secretar de Stat și la nivelurile inferioare, atunci când miniștrii se schimbă și mai puține schimbări de management în companiile deținute de stat. Eliminarea politizării instituțiilor și companiilor de stat. De asemenea, trebuie avute în vedere detașările către/dinspre sectorul privat.	4/4 Termen lung
5	Reformarea în mod substanțial a Curții de Conturi sau înființarea unui corp de audit independent pentru auditarea practicii privind cheltuielile și a conturilor guvernamentale în mod transparent pe baza unor standarde internaționale	Creșterea transparenței, reducerea costurilor din sectorul public prin permiterea unei concurențe mai deschise între furnizorii de bunuri și servicii ai guvernului. De asemenea, consolidarea încrederii în instituțiile guvernului, fapt ce va duce la îmbunătățirea conformității fiscale, deoarece publicul ar avea mai multe cunoștințe despre modul în care sunt cheltuite fondurile publice.	4/4 Termen lung

E2 Implementarea unei guvernante mai bune (3/3)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARI	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
6	Îmbunătățirea mecanismului de consultare între sectoarele public și privat și societatea civilă pentru a-l face formal și sistematic, în scopul de a elabora împreună măsuri pentru încurajarea creșterii economice	Luarea de către guvern de măsuri adecvate pentru a opri recesiunea și a încuraja creșterea economică. Armonizarea între sectoarele public și privat.	4/3,5 Termen lung
7	Sporirea competitivității forței de muncă	Limitarea folosirii ajutorului financiar de șomaj și condiționarea acestuia de obligativitatea recalificării, sau de voluntariat pentru autoritățile de stat sau în cadrul ONG-urilor. Crearea de stimulente pentru instruirea în dobândirea de competențe tehnice și întărirea infrastructurii de recalificare folosind fonduri UE. Concentrarea asupra surselor de talente și stimularea dezvoltării acestora (a se vedea precedentul de succes al profesioniștilor din domeniul IT).	4/3 Termen lung
8	Dezvoltarea unei strategii clare pe termen lung pentru reținerea și atragerea de personal calificat în România	Există o tendință tot mai accentuată a personalului cu un înalt grad de calificare (de exemplu, doctorii) de a pleca în țări mai dezvoltate, iar România trebuie să dezvolte și să pună în aplicare o strategie pentru a reține persoanele cu experiență și pentru a atrage/instrui profesioniști din Republica Moldova, oferindu-le, de exemplu, permise de muncă speciale.	3/3 Termen lung

E3 Susținerea dezvoltării IMM-urilor (1/4)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
 1	Crearea de facilități de creditare subvenționată pentru IMM-uri, prin contribuția comună a băncilor și a sectorului public. Ar putea fi înființate de asemenea o bancă sau un fond de dezvoltare care ar putea prelua acest rol (pe baza modelului KfW din Germania), pentru a ajuta la creșterea ratei de absorbție a fondurilor UE.	Băncile ar putea aloca capital și expertiză pentru înființarea băncii/fondului de dezvoltare. Programele de creditare ar putea beneficia de asemenea de finanțare UE.	4/4 Termen scurt Un fond de 250 mil. EUR -> creștere a PIB cu 0,5% -> +9.000 noi angajați pe termen mediu -> creștere a veniturii la buget cu 0,4% Costuri pentru buget de 0,04% din PIB
 2	Relansarea programului național multianual pentru șomeri, administrat în ultimii șapte ani de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Ar putea fi astfel stimulată scăderea șomajului, prin acordarea de împrumuturi cu dobânzi avantajoase societăților care creează locuri de muncă.	4/4 Termen scurt Împrumuturi de 25 mil. EUR/an -> +12.500 noi locuri de muncă -> creștere a PIB cu 0,04%
 3	Relansarea programului național multianual pentru investiții întreprinse de IMM-uri (un program special cu buget multianual destinat IMM-urilor – o schemă combinată împrumut- grant-contribuție proprie)	Schemele implementate anterior au reprezentat un succes mare (au fost implicate nouă bănci).	4/4,5 Termen scurt

E3 Susținerea dezvoltării IMM-urilor (2/4)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
 4	Contribuirea la dezvoltarea noilor firme în sectoare cheie, prin acordarea de facilități fiscale pentru primii 3-5 ani	Acest lucru va crește numărul de noi afaceri, iar statul va beneficia imediat de scăderea șomajului.	4/4,5 Termen scurt
5	Sprrijinirea dezvoltării întreprinderilor mai mici prin reducerea pragului minim pentru schemele de ajutor de stat de la investiții de 10 milioane EUR și cel puțin 100 noi angajați la niveluri mai scăzute (de exemplu, 10.000 EUR și 10 locuri de muncă). Băncile pot fi incluse/delegate în procesul de aprobare pentru a grăbi acordarea.	Nivelurile actuale sunt foarte ridicate dat fiind climatul economic. Această măsură va crește rata angajărilor și va spori venitul din impozite pentru bugetul de stat.	3,5/4,5 Termen scurt În desfășurare
 6	Încurajarea înființării de noi întreprinderi prin alocarea mai multor fonduri pentru programul de stimulente pentru înființarea de IMM-uri/microîntreprinderi (Legea nr. 346/2004)	Alocarea unui buget echivalent înființării a 10.000 de companii, în loc de câteva sute, cât este în prezent. Plan: contribuția statului de 10.000 RON + contribuții private de 30%. Acest lucru va genera aproximativ 25.000 de locuri de muncă, bugetul de stat va beneficia de impozitele și contribuțiile suplimentare plătite și de economiile la fondul de șomaj. Începând din 2011, această inițiativă ar putea fi sprijinită din fonduri UE.	3,5/4,5 Termen scurt

E3 Susținerea dezvoltării IMM-urilor (3/4)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
7	Extinderea programului „Rabla” (stimulente pentru vânzarea de autovehicule) pentru a folosi voucherele pentru diferite tipuri de bunuri	Voucherele ar putea fi folosite și pentru achiziționarea de echipamente agricole, materiale termoizolante, soluții pentru energie eco etc.	3,5/3,5 Termen scurt
8	Eliminarea/reducerea impozitului forfetar	Impozitul forfetar și-a produs deja efectele eliminând societățile inactive, iar acum este numai o povară pentru întreprinderile mici ce abia mai supraviețuiesc. În perioada mai 2009 - mai 2010, statul a pierdut aproximativ 1,2 miliarde RON reprezentând venituri din impozite de la companiile desființate (estimate la 25% din numărul total de companii închise în acea perioadă). Prin eliminarea/ reducerea impozitului, pot fi evitate pierderi suplimentare de până la 600 milioane RON pentru următoarele 12 luni.	3,5/3,5 Termen scurt Acțiune implementată
9	Înființarea de centre locale/regionale de consultanță pentru IMM-uri pentru a stimula progresul pe plan local	Sectorul privat (băncile, companiile mari, firmele de consultanță) ar putea sprijini autoritățile oferind instruire și suport gratuit (de exemplu, pentru crearea de planuri de afaceri, management de proiecte etc.).	3,5/3,5 Termen lung
10	Dezvoltarea și instituirea unui cod de conduită pentru companiile mari și pentru stat cu privire la termenele de plată pentru IMM-uri	Companiile mari trebuie să stabilească și să convină asupra unor termene de plată rezonabile pentru furnizorii lor (de exemplu, prin extinderea către diferite sectoare a prevederilor legii nr. 321/2009 cu privire la comercializarea produselor alimentare). De asemenea, același principiu trebuie respectat de către stat la returnarea datoriilor sale (TVA, facturi ale întreprinderilor de stat) către sectorul privat.	4/3 Termen lung

E3 Susținerea dezvoltării IMM-urilor (4/4)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
11	Creșterea transparenței și accesului IMM-urilor la procesele de achiziții publice	Acest lucru se poate obține prin dezvoltarea de servicii gratuite de informare și sprijin pentru IMM-uri și prin construirea unui parteneriat cu cele mai reprezentative confederații patronale.	3/3 Termen lung
12	Stimularea dezvoltării și finanțării proiectelor de cercetare	De exemplu, prin aplicarea unor impozite mai mici pentru veniturile provenite din proiecte de cercetare și dezvoltare, dar stimularea ar putea fi făcută și prin măsuri non-fiscale.	3/3 Termen lung

E4 Sprijinirea noilor investiții (1/4)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
 1	Dezvoltarea piețelor de capital prin listarea locală și internațională a Fondului Proprietatea și prin stabilirea unui program accelerat, clar și transparent de privatizare a companiilor de stat – listări și vânzări strategice, inclusiv acțiuni minoritare (în domenii precum infrastructură, transport, energie)	Acest lucru va da sectorului privat responsabilitatea pentru investiții și creștere iar Guvernul ar obține astfel fonduri care pot fi investite în proiecte de infrastructură pentru a beneficia de un efect de multiplicare.	4/4,5 Termen lung Fonduri strânse din vânzarea acțiunilor majoritare și minoritare în companii de stat în valoare de 2 mld. EUR (investiții în infrastructură) -> creștere a PIB cu 2% -> creștere a veniturii la buget cu 1,6%
 2	Înființarea de societăți mixte publice cu parteneri străini, atât pentru societăți noi cât și pentru cele existente, acordându-le acestora o participație de control pentru un număr predeterminat de ani (de exemplu, pentru 30 ani) și dreptul de a dispune de profit, cu condiția ca respectivii investitori să dezvolte întreg lanțul de producție, de la cercetare și dezvoltare până la comercializarea produselor	Prima industrializare a României, întreprinsă între 1965 și 1977, a reprezentat un eșec, deoarece investitorilor străini nu li s-a acordat participația de control și nici nu le-au fost impuse condiții referitoare la dezvoltarea următoarei generații de produse. Prin urmare, atunci când produsele industriale deja învechite au ieșit din uz, nu a existat nimic să le înlocuiască, iar exporturile agricole a trebuit să fie utilizate pentru a plăti pentru industrializarea eșuată. O nouă încercare de reindustrializare a României, în mare măsură cu investiții străine, însă, de asemenea, și cu capital repatriat, va aduce avantaje pe termen mediu și lung: lanțul complet de producție (incluzând cercetare și dezvoltare), dezvoltarea competențelor locale, dezvoltarea unui sector industrial orientat spre export, competitivitate crescută.	4/4,5 Termen lung Investiții străine directe de 1 mld. -> creștere a PIB cu 1,6% -> 30.000 noi angajați pe termen mediu -> creștere a veniturii la buget cu 1,3%

E4 Sprijinirea noilor investiții (2/4)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
 3	Stimularea dezvoltării domeniilor în care România ar putea avea un avantaj competitiv, pentru a îmbunătăți brandul de țară	Identificarea domeniilor cu potențial crescut de competitivitate (turism, sport, industria filmului, IT, etc.). Spre exemplu, industria filmului ar putea fi susținută printr-un program precum „Filmat în România”. Industria de film românească a câștigat avânt în ultimii câțiva ani dovedind că poate furniza producții apreciate în întreaga lume și poate reprezenta unul dintre domeniile în care România ar putea avea un avantaj competitiv, pe baza amplasării, a personalului talentat și calificat, a diversității peisajului etc., iar producătorii internaționali și locali trebuie stimulați să-și desfășoare proiectele aici. În sectorul IT România ar putea stimula înființarea de call-center-uri și companii de servicii (“shared services”), având în vedere calificarea forței de muncă locale.	4,5/4 Termen lung Reducerea deficitului comercial pe segmentul turismului-> stabilitatea monedei și noi locuri de muncă
 4	Respectarea promisiunilor făcute inițial investitorilor străini pentru a menține un climat investițional pozitiv și a asigura creșterea exporturilor	De exemplu, pentru industria auto, infrastructura transporturilor încă mai are nevoie de îmbunătățiri, iar în ceea ce privește sectorul energiei și al gazelor naturale, trebuie implementat cadrul de reglementare.	4/4 Termen lung Creșterea PIB cu 1% -> creșterea veniturilor la buget cu 0,8% pe termen mediu
5	Oferirea de stimulente pentru investiții pe scară largă pe termen lung, menite să consolideze capitalul țării (de exemplu în sectoarele energie, infrastructură și agricultură), în condițiile permise de schemele de ajutoare de stat UE	Acest lucru creează potențialul pentru o puternică relansare economică. Statul va beneficia de impozitele pe salarii și de creșterea activității economice.	4/4,5 Termen lung

E4 Sprijinirea noilor investiții (3/4)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
 6	Stabilirea țintelor și definirea unui plan de acțiune pentru plasarea României în Top 20 cele mai competitive economii din Europa în următorii 10 ani	Indicele Competitivității Globale (ICG) 2009 -2010 clasează România pe poziția a 30-a în Europa și a 64-a în lume, cu un punctaj de 4,11. Clasarea în Top 20 ar necesita atingerea unui punctaj de 4,40, echivalentul atribuit în 2010 economiei portugheze. Consiliul de Dezvoltare Economică trebuie să fie implicat împreună cu statul în identificarea țintelor pe baza comparației față de standarde relevante și în definirea și implementarea planului de acțiune. Importante sunt apoi promovarea acestui obiectiv printre investitori și punerea rapidă în aplicare a acțiunilor.	4/4 Termen lung
7	Clarificarea și promovarea strategiei pentru liberalizarea pieței energiei și gazelor naturale	Liberalizarea totală a pieței, combinată cu protecția socială pentru clienții vulnerabili, va atrage investiții în gaze naturale și electricitate, combinate cu un venit mai mare pentru stat. De asemenea, statutul celor două companii energetice de stat trebuie să fie clarificat.	4/3,5 Termen lung
8	Oferirea către bănci a siguranței că investițiile efectuate de către beneficiarii schemelor de ajutor de stat sunt 100% eligibile pentru plata de la Ministerul de Finanțe, înainte de acordarea împrumutului.	De asemenea, ajutorul de stat trebuie plătit în contul beneficiarului deschis la banca finanțatoare și nu în contul Trezoreriei.	4/3 Termen scurt

E4 Sprijinirea noilor investiții (4/4)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
9	Schemele de ajutor de stat – punerea în practică a unui proces clar și transparent de acordare a ajutorului de stat	Solicitanții trebuie tratați în mod egal și trebuie înștiințați în prealabil cu privire la informațiile ce vor fi solicitate.	3/3,5 Termen lung
10	Crearea unui fond imobiliar prin contribuția în natură a dezvoltatorilor și/sau a băncilor, beneficiind de o lege specială privind executările silite rapide și managementul proprietății	Înființarea unui fond imobiliar deschis la care fiecare dezvoltator sau bancă poate contribui cu active sau împrumuturi pe baza unei evaluări unitare făcute de către evaluatorul ales al fondului. Astfel, cele mai multe dintre proiectele amânate ar putea continua având impact pozitiv asupra evaluărilor, cererii, sectorului de construcții etc. Sectorul privat ar putea sprijini din punct de vedere financiar crearea și administrarea fondului.	2,5/2,5 Termen lung
11	Încurajarea prin subvenții a înlocuirii aparatelor electrice vechi, ineficiente cu altele eficiente din punct de vedere energetic, ca parte a Schemei de Investiții Verzi (programul de reducere a emisiei de CO2 finanțat prin vânzarea excesului de drepturi de emisie)	Sursa de finanțare o va reprezenta o fracțiune din veniturile obținute din vânzarea surplusului de AAU-uri (drepturi de emisie stabilite prin Protocolul de la Kyoto), proiectul devenind parte a GIS (Schema de Investiții Verzi) care trebuie implementată. Primul Plan Național de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice trimis Comisiei Europene preconizează implementarea unei măsuri de acordare a unei subvenții de 50 EUR pentru înlocuirea aparatelor vechi cu altele noi, clasa A, sau mai bune. Un proiect similar este deja implementat în Ungaria.	2,5/1,5 Termen lung

E5 Accesarea finanțării din fonduri UE (1/2)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	IMPACT ESTIMAT
	FIE		
1	Externalizarea (sau centralizarea într-o singură entitate cu experiență ridicată) managementului procesului de accesare a Fondurilor UE (spre exemplu, externalizarea ar putea începe cu administrarea cererilor de propuneri lansate în cadrul programelor operaționale sau a altor planuri de finanțare, în special pentru IMM-uri și microîntreprinderi, dar și pentru alte categorii de societăți - SOP IEC, ROP, NRDP, HG 1164, HG 1680 etc.)	Propunerea se bazează pe faptul că lipsa de experți la nivelul ministerelor responsabile întârzie implementarea programelor operaționale și ia în considerare experiența unor bănci comerciale în managementul schemelor de finanțare.	4/4,5 Termen scurt Fonduri structurale de 400 mil. EUR/an -> creștere a PIB cu 3,6% -> +75.000 noi angajați pe termen mediu -> creșterea venitului la buget cu 2,9%
2	Analiza oportunității primelor pentru angajații de la stat care lucrează cu fonduri UE și acordarea acestora în funcție de performanța realizată	Planul de motivare pentru angajații vizați ar putea fi îmbunătățit astfel încât să se stimuleze o eliberare mai rapidă a fondurilor. De exemplu, posibila divizare a unei prime: a. Evaluarea proiectului (10%) b. Contractarea (15%) c. Sume plătite (75%) Rata absorbției fondurilor UE ar putea crește astfel cu cel puțin 30%.	Costuri pentru buget 400 mil. EUR pe termen mediu (0,3% din PIB) Fonduri pentru agricultură de 144 mil. EUR/an -> creștere a PIB cu 1,3% -> +26.000 noi angajați pe termen mediu -> creșterea venitului la buget cu 1% Bonusuri pentru 8.000 angajați -> costuri pentru buget 2-3 mil. EUR / lună

E5 Accesarea finanțării din fonduri UE (2/2)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
 3	Alocarea unor sume de bani din fondurile structurale pentru o schemă de tip revolving (împrumuturi bancare combinate, cu o componentă nerambursabilă și/sau rambursabilă) care va fi implementată de băncile comerciale. Componenta rambursabilă va fi gestionată de bancă pentru a finanța alte proiecte în aceeași structură.	Acest tip de schemă poate avea un efect de multiplicare, permițând unui număr mare de companii accesul la fonduri, având în vedere că numărul și valoarea proiectelor prezentate în baza programelor operaționale în cadrul sectorului privat au fost întotdeauna cu mult mai mari decât bugetul alocat.	3,5/4 Termen scurt
4	Revizuirea absorbției fondurilor UE pentru anii 2007-2013 la jumătatea perioadei	Anumite realocări trebuie efectuate dinspre sectoarele cu rate de absorbție scăzute către cele cu fonduri alocate insuficient (de exemplu, IMM-urile, energia, investițiile pentru companiile mari).	3/3 Termen lung

E6 Realizarea unei infrastructuri pentru o economie modernă (1/3)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
1	Prezentarea unei candidaturi comune (împreună cu Bulgaria/Ungaria) pentru organizarea Campionatului European de Fotbal din 2020	Romania poate beneficia de experiența anterioară a organizatorilor CE 2012 (Polonia și Ucraina), care ar putea fi ușor repetată. Costurile nu sunt mari, vor fi împărțite între două țări și pe o perioadă foarte lungă de timp. Infrastructura astfel apărută (aeroporturi, autostrăzi, hoteluri, stadioane) va rămâne în țară, iar turismul va spori. În baza primelor estimări: numărul de turiști va crește cu cel puțin un milion în timpul evenimentului și ulterior cu 0,5 milioane anual. Toate acestea la un cost estimat de aprox. 10 miliarde EUR, desfășurat pe o perioadă de 9-10 ani. Este necesară o evaluare în profunzime a fezabilității.	4,5/4,5 Termen lung Investițiile publice în infrastructură vor sprijini cererea internă în măsura în care vor fi implicate resursele locale (materiale de construcție și metalurgie, exploatare în carieră). Investiții în infrastructură de 1 mld. EUR -> creștere a PIB cu 1%
2	Promovarea modelelor de cofinanțare. Sectorul privat să susțină costurile pentru inițierea unui proiect major propus de Guvern.	Investițiile în infrastructură sunt benefice într-un scenariu de declin economic, iar piața ar avea nevoie de un proiect de succes pentru a redobândi interesul în infrastructura din România, după anularea proiectului pentru autostrada A3 Comarnic – Brașov. Sectorul privat ar putea susține din fonduri proprii studiul de fezabilitate, managementul proiectului, pregătirea pentru angajații sectorului public etc.	4/3,5 Termen lung
3	Înființarea unei autorități separate care să se ocupe de stabilirea priorităților cu privire la proiectele de infrastructură, precum și de managementul și finanțarea acestor proiecte	Autoritatea (cu conducere publică și privată) ar urma să se concentreze asupra realizării unora dintre proiectele majore existente în domeniul rutier și energetic (cu obiective realiste și măsurabile) și ar trebui să raporteze Consiliului de Dezvoltare Economică. Aceste proiecte sunt cruciale deoarece acestea vor funcționa drept mijloc pentru injectarea de fonduri (inclusiv fonduri UE) în economie, crearea de locuri de muncă, oportunități de concesionare/dezvoltarea proiectelor PPP, vor genera încredere și vor demonstra capacitatea țării de a realiza astfel de proiecte.	4,5/4,5 Termen lung

E6 Realizarea unei infrastructuri pentru o economie modernă (2/3)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
4	Creșterea gradului de inter-conectivitate cu alte țări în domeniul gazelor naturale și energiei	Se va putea asigura astfel un mediu mai concurențial cu surse alternative.	4/3,5 Termen lung
5	Dezvoltarea programelor de finanțare în domeniul eficienței energetice și a energiei regenerabile (inclusiv în sectoarele industrial, al furnizorilor, al locuințelor, clădirilor și al municipalităților), pentru a atinge potențialul eficienței energetice	Țări din regiune (Bulgaria, Ucraina, Ungaria, Turcia) au fost/sunt foarte active în această privință, beneficiind de programe mari cu contribuția UE. Romania și-ar putea propune obiectivul de a constitui un punct de referință în regiune până în 2020 cu privire la realizările din domeniul eficienței energetice. Legislația secundară pentru Legea nr. 220/2008 trebuie definitivată pentru a clarifica regulile de integrare a noilor proiecte privind energia regenerabilă în rețeaua existentă.	3,5/4 Termen lung
6	Asigurarea unui cadru legislativ clar și non-conflictual (spre exemplu, legea concesiunilor și proiectul noii legi a PPP)	Legile ar putea fi revizuite cu sprijinul unei firme de avocatură cunoscute, cu experiență internațională în domeniu.	4/3 Termen lung În desfășurare
7	Relansarea privatizării în sectorul energetic	Privatizarea, inclusiv a celor trei companii de distribuție și furnizare a energiei electrice, va aduce investiții și va spori eficiența în acest sector.	3/4 Termen lung

E6 Realizarea unei infrastructuri pentru o economie modernă (3/3)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
8	Promovarea proiectelor de co-generare cu parteneri privați pentru termoficare la nivel local	Este necesară finalizarea cadrului legal pentru promovarea unei co-generări energetice de înaltă eficiență. Prin investiții private în active de co-generare, activele învechite de generare a energiei vor fi înlocuite cu unele noi și eficiente pentru a ușura povara bugetului autorităților locale în ceea ce privește subvențiile pentru termoficarea publică.	3,5/3,5 Termen lung
9	Asigurarea unui proces de licitații transparent ca parte a legilor concesiunii/PPP	Instituțiile Financiare Internaționale solicită licitații pentru a se implica în proces, dacă finanțează proiectele.	3/3 Termen lung În desfășurare
10	Creșterea limitelor de împrumut ale municipalităților	Acest lucru va crește investițiile și va reduce șomajul și trebuie susținut printr-un control sporit și o mai bună expertiză locală. Sectorul privat ar putea furniza expertiza și fondurile pentru dezvoltarea locală/regională.	2/3 Termen scurt

E7 Valorificarea potențialului din agricultură (1/2)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARI	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
 1	Accelerarea investițiilor în infrastructura aferentă agriculturii, inclusiv prin absorbția fondurilor UE	Pentru a crește productivitatea în agricultură sunt necesare dezvoltarea sistemelor de irigații și a infrastructurii rurale, iar statul și băncile trebuie să colaboreze pentru a defini împreună programele pentru atragerea rapidă a fondurilor UE pentru astfel de proiecte. Creșterea ratei de absorbție poate fi realizată prin realocarea fondurilor către proiectele viabile și prin menținerea predictibilității criteriilor de eligibilitate pentru accesarea fondurilor UE.	4/4,5 Termen lung Fonduri UE de 150 mil. EUR/an -> reducere a deficitului comercial -> reducere a inflației Costuri la buget de 0,03% din PIB
 2	Creșterea eficienței în agricultură prin comasarea terenurilor și eliberarea pentru scopuri productive a uriașelor resurse blocate în agricultura de subzistență	Acest lucru poate fi făcut fie prin acordarea de stimulente pentru comasarea terenurilor, precum rente viagere, facilități pentru tinerii agricultori, acces la irigații, fie prin impozitarea crescută a terenului și a proprietăților imobiliare care nu sunt folosite în scopuri de producție, pentru a încuraja vânzarea de bunuri și angajarea persoanelor cu nivel scăzut de calificare. O mare parte din cei 2 milioane de fermieri din agricultura de subzistență ar trebui să se orienteze spre sectorul de servicii și spre industrie (în general, în meserii care necesită un nivel scăzut de calificare), ca urmare a creșterii impozitării asupra terenurilor și aproximativ 4 milioane de hectare de teren ar putea fi consolidate, permițând exploatarea la scară largă a agriculturii. Comisia Europeană pune la dispoziție o sumă uriașă de bani pentru Dezvoltarea Rurală (peste 4 miliarde EUR). Guvernul trebuie să cofinanțeze cu încă 1 miliard EUR, dar această sumă ar putea fi obținută prin creșterea impozitului pe teren.	3/3,5 Termen lung Un an agricol bun aduce o creștere a PIB cu aproximativ 2 mld. EUR (+1,5% din PIB) -> 28.000 noi locuri de muncă temporare/ permanente pe termen scurt -> o creștere a veniturilor la buget de 1,2%

E7 Valorificarea potențialului din agricultură (2/2)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
3	Dezvoltarea unui Plan Național pentru Agricultură și definirea unor strategii clare pe sectoare/ categorii de produse	Stabilirea unui plan național de acțiune și strategii pe sectoare (sau pe categorii mari de produse, cum ar fi cereale, vin, fructe și legume, biomasă etc.) va conduce la o mai bună predictibilitate și la creșterea investițiilor.	4/4 Termen lung
4	Exploatarea potențialului agriculturii bio și al agroturismului	Acest lucru ar putea reprezenta un avantaj important pentru România în competiția cu alte țări europene și ar putea fi realizat cu ajutorul fondurilor UE, care sunt disponibile imediat și de asemenea printr-un fond de investiții privat. Băncile și firmele de consultanță ar putea lucra împreună cu autoritățile pentru a pune bazele schemelor de finanțare.	3,5/3,5 Termen lung
5	Menținerea ratelor TVA la un nivel scăzut pentru produsele alimentare de bază	În majoritatea țărilor dezvoltate din UE, nivelul TVA este mai scăzut pentru produsele alimentare de bază. Menținerea nivelului TVA pentru produsele alimentare de bază la același nivel cu cel al produselor de lux încurajează evaziunea fiscală la nivelul materiilor prime din agricultură. În acest scop, un nivel rezonabil al TVA pentru produsele de bază din agricultură va duce la creșterea investițiilor în agricultură.	3/3,5 Termen lung
6	O implicare mai activă din partea guvernului în procesul de reconfigurare a Politicii Agricole Comune	România are un interes special în sectorul agriculturii, iar procesul actual de reconfigurare a Politicii Agricole Comune permite autorităților române să aibă un cuvânt greu de spus în definirea viitoarelor politici.	3,5/3,5 Termen lung

E8 Regândirea politicilor fiscale pentru creștere economică (1/3)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
 1	Concentrarea controalelor fiscale asupra contribuabililor care prezintă un risc ridicat de evaziune fiscală, față de efectuarea controalelor la întâmplare. Concentrarea asupra unor măsuri eficiente de scădere a evaziunii, de îmbunătățire a colectării taxelor și de luptă împotriva spălării banilor.	Efectuarea de controale fiscale țintite ar reduce costurile administrațiilor fiscale și ar spori veniturile bugetare, ce ar putea fi folosite pentru investiții în domeniul public. Sectorul privat este dispus să sprijine financiar îmbunătățirea controlului vamal pentru a reduce evaziunea fiscală (prin angajarea de companii de pază pe cheltuiala sa). Autoritățile statului trebuie să ofere feedback sporit cu privire la numeroasele rapoarte furnizate de bănci și societăți private (de exemplu, în ceea ce privește lupta împotriva spălării banilor).	4,5/4 Termen scurt Diminuarea evaziunii fiscale va elibera resurse suplimentare de 460 mil. EUR/an pentru investiții -> creștere a PIB cu 2,2% -> +46.500 noi angajați pe termen mediu -> creșterea veniturilor la buget cu +1,8%
 2	Asigurarea consecvenței și predictibilității sistemului de impozitare	Consecvența și predictibilitatea pe termen mediu a sistemului de impozitare sunt factori cheie pentru atragerea investițiilor străine în România. De asemenea, promovarea unui regim de impozite reduse, coroborată cu lărgirea bazei de impozitare pot fi benefice pentru creșterea economică și creșterea veniturilor bugetare: ■ Cota unică de impozitare (pe venituri și profit) trebuie menținută la, sau redusă de la nivelul actual de 16%. De la introducerea sa în 2005, s-a dovedit a fi benefică pentru economie. ■ Trebuie să se revină asupra majorării TVA readucând-o la nivelul de 19% pentru a menține competitivitatea exporturilor românești în UE. ■ Factorii percepuți ca descurajanți cu privire la angajare, cum ar fi contribuțiile la asigurările sociale (CAS) pot fi modificați pentru a încuraja angajarea.	4,5/4,5 Termen lung

E8 Regândirea politicilor fiscale pentru creștere economică (2/3)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
3	Scutirea în întregime de la plata impozitului pentru profitul reinvestit	Legea actuală nu încurajează la potențial maxim investițiile, deoarece nu face decât să amâne plata impozitului pentru profitul reinvestit, în loc să o elimine (în prezent, deprecierea activelor achiziționate din profitul reinvestit nu este considerată deductibilă).	5/3,5 Termen scurt
4	Adoptarea Legii Holding-ului pentru a permite înființarea de structuri corporative corespunzătoare (care să răspundă în principal nevoilor companiilor cu afaceri multiple), eliminarea impozitării în cascadă a dividendelor și permiterea compensărilor profitului/pierderii în cadrul unui Grup	Acest lucru va elimina migrarea către paradisurile fiscale și va stimula înființarea de holding-uri în România. Țări cum ar fi Republica Cehă, Polonia și Bulgaria au adoptat deja astfel de reglementări.	3,5/3,5 Termen scurt În desfășurare
5	Îmbunătățirea încasărilor prin creșterea penalităților pentru evaziunea fiscală și prin simplificarea procedurilor de conformare fiscală și plată a impozitului	Potrivit statisticilor ANAF, un sfert sau mai mult din impozitele declarate nu sunt încasate, ceea ce reprezintă un procent semnificativ în comparație cu celelalte țări din UE. De asemenea, în încercarea de a scădea evaziunea fiscală, trebuie făcută publică lista contribuabililor rău platnici.	3/3,5 Termen scurt

E8 Regândirea politicilor fiscale pentru creștere economică (3/3)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
6	Simplificarea sistemului fiscal pentru stimularea investițiilor străine	Simplificarea sistemului fiscal prin reducerea numărului de taxe și eliminarea excepțiilor aplicabile numai anumitor contribuabili. Dacă sistemul fiscal este simplu, aplicat în mod unitar și uniform, atunci toți contribuabilii vor fi interesați mai degrabă să îl respecte decât să riște să plătească amenzi mari pentru evaziune fiscală.	3/3 Termen lung

E9 Reformarea sistemului juridic (1/4)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
 1	Ajustarea legislației muncii pentru a o face mai flexibilă și adaptabilă la schimbările din mediul economic (inclusiv, dar fără a se limita la, Codul Muncii, Legea Patronatelor, Legea Conflictelor Colective de Muncă și Legea Sindicatelor)	Armonizarea legislației muncii cu principiile economiei de piață; oferirea posibilității ca angajatorii să poată să își gestioneze mai bine forța de lucru, facilitarea mișcării libere și relocării angajaților. Redefinirea statutului juridic al patronatelor pentru crearea condițiilor unui dialog social constructiv și eficient. Modificarea procedurilor reglementate de Codul Muncii, aplicabile litigiilor de muncă, cum ar fi prevederile privind citarea, aplicarea sentințelor date de prima instanță judecătorească.	4/4 Termen scurt Scădere a ratei șomajului cu 1% -> 84.000 noi locuri de muncă temporare/ permanente pe termen scurt
2	Acordarea de stimulente pentru încurajarea absorbirii șomerilor în sectorul privat	De exemplu, contribuția angajatorului și contribuțiile sociale ar putea fi eliminate/reduce pentru 12 luni pentru respectivii angajați care se întorc la lucru.	4/4 Termen scurt

E9 Reformarea sistemului juridic (2/4)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
 3	Revizuirea sistemului judiciar pentru a crește calitatea proceselor de luare a deciziilor juridice	a) Unificarea practicii judiciare din instanțele din România ca și condiție prealabilă pentru un sistem juridic robust. b) Ridicarea standardelor profesionale pentru judecători prin instruirii suplimentare menite să crească nivelul acestora de înțelegere a mecanismelor pieței. c) Defnirea clară a rolului independent al judecătorilor. Aplicarea statului de drept vs. substituirea altor funcții instituționale. d) Mărirea responsabilității judecătorilor prin instituirea unui sistem de evaluare în funcție de standarde corespunzătoare (de exemplu, procentul deciziilor care sunt respinse de către instanța superioară). e) Implementarea urgentă a măsurilor de corecție recomandate de Comisia Europeană în cadrul Raportului cu privire la Justiție (cu privire la achizițiile publice, Agenția Națională de Integritate etc.).	4/4 Termen lung
4	Asigurarea stabilității cadrului legislativ (inclusiv în ceea ce privește fiscalitatea) și creșterea consultărilor cu comunitatea de afaceri cu privire la noile legi ce urmează a fi adoptate	O legislație clară și previzibilă va contribui la recâștigarea încrederii investitorilor străini în desfășurarea de activități în România. Consultarea cu privire la orice lege importantă trebuie să se desfășoare cu cel puțin 6 luni înainte de data intrării în vigoare.	3,5/4 Termen lung

E9 Reformarea sistemului juridic (3/4)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
5	Revizuirea sistemului despăgubirilor proprietarilor pentru a respecta hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului	Amendamentele trebuie să ofere un mecanism de despăgubire fezabil și eficient prin modificarea Legii nr. 247/2005 (recent modificată).	3,5/4 Termen lung
6	Unificarea și clarificarea prevederilor incluse în legislația specială (de exemplu, Legea Petrolului, Legea Gazelor Naturale, Legea Energiei Electrice) cu privire la dreptul de a utiliza terenurile necesare	Aceste prevederi au scopul de a acorda operatorilor dreptul de utilizare a terenurilor, drept care este esențial pentru pregătirea investițiilor în fabrici și în infrastructură.	3,5/4 Termen lung
7	Modificarea legii actuale a insolvenței pentru a asigura o abordare echitabilă între creditori și debitori. Instruirea comercială corespunzătoare a judecătorilor sindici.	Este foarte ușor pentru debitor să înceapă procedurile de insolvență (5 zile) în comparație cu procesul mult mai îndelungat prin care creditorii pot solicita insolvența (3-6 luni).	3/3 Termen scurt
8	Asigurarea unei abordări rapide în ceea ce privește executările silite astfel încât creditorii să transforme rapid colateralul în lichidități	Perioada de executare silită s-a extins de la 9 luni în 2007 la aproximativ 2 – 3 ani în prezent. Acest lucru duce la pierderi financiare și reducerea fondurilor disponibile pentru partea sănătoasă a economiei, împiedicând relansarea creșterii creditării.	3/2,5 Termen scurt

E9 Reformarea sistemului juridic (4/4)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
9	Adoptarea unei legislații care să stimuleze utilizarea tranzacțiilor electronice (de exemplu, utilizarea POS-urilor sau a tranzacțiilor pe internet), în comparație cu utilizarea de numerar	Alte țări au impus valori diferite ale TVA pentru achiziții cu numerar în comparație cu achizițiile prin card și astfel nivelul veniturilor impozabile ale companiilor a crescut.	2/3 Termen lung

E10 Modernizarea sectorului public (1/2)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
1	Reformarea administrației publice prin folosirea de indicatori de eficiență clar definiți	Revizuirea și înlăturarea structurilor și sistemelor de administrare fără valoare adăugată și evaluarea calificării și calității personalului pentru îmbunătățirea calității serviciilor și eficienței. Acestea vor avea drept rezultat un impact social și financiar pozitiv datorat eficienței crescute a serviciilor furnizate și eficientizării structurilor. Implementarea unui concept standard de e-guvernare pentru a fi utilizat de toate instituțiile statului în relațiile cu publicul.	4/4,5 Termen lung
2	Efectuarea de îmbunătățiri considerabile în domeniul finanțelor publice	Lărgirea bazei de impozitare, îmbunătățirea sistemului de încasare a impozitelor prin sporirea transparenței și depolitizarea procesului, creșterea eficienței cheltuielilor publice în conformitate cu standardele UE și concretizarea până la sfârșitul anului a disponibilizărilor planificate în sectorul public.	4/4 Termen lung
3	Restructurarea societăților aflate sub controlul statului	Continuarea procesului de restructurare, eficientizarea operațiunilor, externalizarea activităților secundare, implementarea IFRS (Standardele Internaționale de Raportare Financiară), pregătirea societăților pentru privatizare (listări parțiale la Bursa de Valori și vânzări strategice), închiderea sau vânzarea societăților sau operațiunilor care provoacă pierderi, introducerea unor Membri ai Consiliului de Administrație din exterior.	3/3 Termen lung
4	Întărirea relației cu Organizațiile Non-Guvernamentale cunoscute	Cooperarea în domeniile externalizării parțiale a serviciilor sociale sau introducerii celor mai bune practici din acest domeniu, pentru a îmbunătăți eficiența resurselor financiare alocate serviciilor sociale.	3/2,5 Termen lung

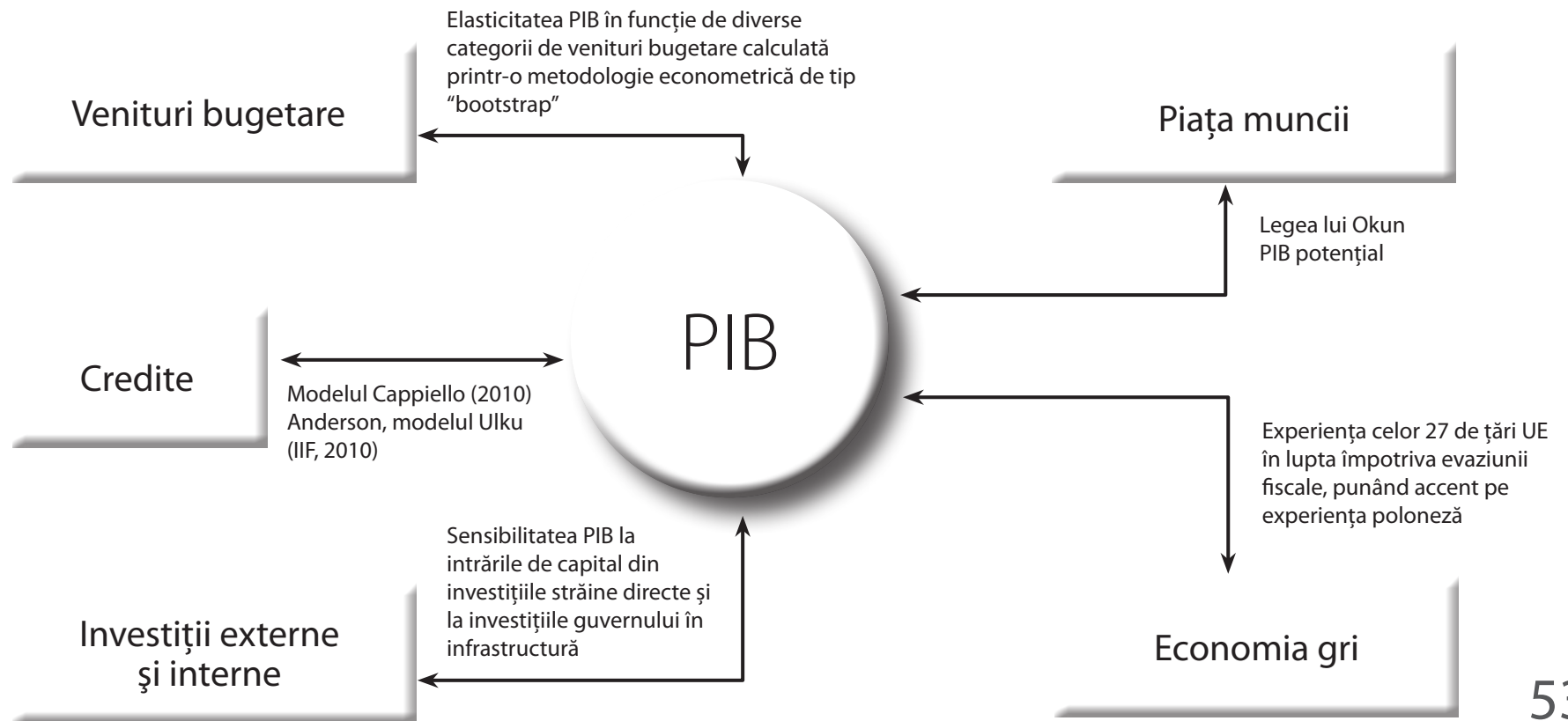
E10 Modernizarea sectorului public (2/2)

NR.	ACȚIUNE	DETALII/COMENTARII	PRACTICABILITATE/ IMPACT/TERMEN 1-minim, 5- maxim
 5	Implementarea unui nou sistem IT pentru sectorul sănătății publice	Cartele electronice pentru pacienți; rețete în format electronic. Aceste măsuri ar putea contribui la creșterea controlului asupra rețetelor, generarea unor economii în cadrul sistemului și mărirea transparenței în privința cheltuielilor. Potrivit primelor estimări, se pot face economii între 15-20% din bugetul pentru medicamente al Casei Naționale de Asigurări de Sănătate (circa 2,5 mld. RON; consumul de medicamente în 2009 a fost de circa 4,8 mld. RON).	1/3 Termen lung

F DETALII PRIVIND EVALUAREA IMPACTULUI MACRO-ECONOMIC

F Scurtă prezentare a legăturilor dintre variabilele/modelele macroeconomice

F Detalii privind evaluarea impactului macro-economic pentru cele 12 acțiuni-cheie (1/3)

NR.	ACȚIUNE	IMPACT MACROECONOMIC
E.1.1	Introducerea la Ministerul de Finanțe a unui Registru transparent de Creanțe asupra bugetul de stat, cu o scadență atribuită fiecărei creanțe	O creștere cu 500 mil. EUR a noilor credite corporative în următorul trimestru ar duce la o majorare cu 0,5% a PIB pe termen scurt și cu 0,9% pe termen mediu. Ar fi create aproximativ 8.000 de noi locuri de muncă pe termen scurt și 19.000 de noi locuri de muncă pe termen mediu. Veniturile bugetare vor crește cu 0,4% pe termen scurt și cu 0,7% pe termen mediu.
E.1.2	Începerea Programului Prima Casă 3 pentru relansarea sectoarelor imobiliar și construcții	Băncile vor acorda noi credite ipotecare în valoare de 1,4 mld. EUR pe patru trimestre. Acest lucru va mări PIB cu 0,3% pe termen scurt (+4.600 noi locuri de muncă) și cu 0,6% pe termen mediu (+12.000 noi locuri de muncă). Veniturile bugetare vor crește cu 0,2% pe termen scurt și cu 0,5% pe termen mediu. Costurile bugetare vor fi de 70 mil. EUR (0,06% din PIB). Acoperirea programului ar trebui extinsă.
E. 3.1	Crearea de facilități de creditare subvenționată pentru IMM-uri, prin contribuția comună a băncilor și a sectorului public. Ar putea fi înființate de asemenea o bancă sau un fond de dezvoltare care ar putea prelua acest rol (pe baza modelului KfW din Germania), pentru a ajuta la creșterea ratei de absorbție a fondurilor UE.	Crearea unui fond de 50 mil. EUR ar rezulta în credite în valoare de 250 mil. EUR. Acest lucru va duce la o creștere cu 0,3% a PIB pe termen scurt (+4.000 noi locuri de muncă) și cu 0,5% pe termen mediu (+9.000 noi locuri de muncă). În același timp, acest lucru va genera o creștere de 0,2% a veniturilor bugetare pe termen scurt și de 0,4% pe termen mediu. Costurile bugetare vor fi de 0,04% din PIB.
E.4.1	Dezvoltarea piețelor de capital prin listarea locală și internațională a Fondului Proprietatea și prin stabilirea unui program accelerat, clar și transparent de privatizare a companiilor de stat – listări și vânzări strategice, inclusiv acțiuni minoritare (în domenii precum infrastructură, transport, energie).	Guvernul României ar putea obține până la 2 mld. EUR între anii 2011-2015 prin vânzarea pachetelor majoritare și minoritare de acțiuni pe care le deține în cadrul societăților deținute de stat. Fondurile ar trebui investite în proiecte de infrastructură și acest lucru va genera o creștere cu 2% a PIB. La rândul său, această creștere a PIB ar putea crea locuri de muncă suplimentare pe termen mediu. Veniturile la buget vor crește cu 1,6% pe termen mediu. Notă: Toate fondurile strânse din procesele de privatizare vor fi investite în infrastructură (2 mld. EUR în următorii cinci ani). În ciuda creării de noi locuri de muncă, efectul net asupra angajării forței de muncă ar putea fi negativ din cauza proceselor de restructurare și de eficientizare. Trebuie menționat, de asemenea, că nu a fost luată în calcul reducerea dividendelor (veniturile guvernului din dividende ar putea să scadă cu circa 200 mil. EUR în fiecare an).

F Detalii privind evaluarea impactului macro-economic pentru cele 12 acțiuni-cheie (2/3)

NR.	ACȚIUNE	IMPACT MACROECONOMIC
E.5.1	FIE Externalizarea (sau centralizarea într-o singură entitate cu experiență ridicată) managementului procesului de accesare a Fondurilor UE (de exemplu, externalizarea ar putea începe cu administrarea cererilor de propuneri lansate în cadrul programelor operaționale sau a altor planuri de finanțare, în special pentru IMM-uri și microîntreprinderi, dar și pentru alte categorii de societăți - SOP IEC, ROP, NRDP, HG 1164, HG 1680 etc.)	Absorbția suplimentară de fonduri structurale în valoare de 2 mld. EUR în următorii 5 ani (cu o medie de 400 mil. EUR/an) va duce la o creștere cu 3,6% a PIB pe termen mediu. Această creștere a PIB va crea 75.000 noi locuri de muncă și va majora veniturile la buget pe termen mediu cu 2,9%. Costurile bugetare vor fi de 0,3% din PIB (aproximativ 400 mil. EUR) pe termen mediu. Absorbția de fonduri agricole în valoare de 720 mil. EUR în următorii 5 ani (cu o medie de 144 mil. EUR/an) va genera o creștere cu 1,3% a PIB pe termen mediu. Aproximativ +26.000 noi locuri de muncă pe termen mediu și o creștere cu 1% a veniturilor la buget. Costurile bugetare vor fi de 0,12% din PIB (aproximativ 140 mil. EUR) pe termen mediu. Cei 8.000 de angajați existenți care lucrează în vederea absorbției fondurilor UE ar putea primi majorări salariale de până la 75% din salariile lor brute. Acest lucru va genera costuri bugetare suplimentare de 2-3 mil. EUR/lună. Se estimează că România va absorbi cu 30% mai multe fonduri UE după implementarea acestor măsuri.
E.5.2	FIE Analiza oportunității primelor pentru angajații de la stat care lucrează cu fonduri UE și acordarea acestora în funcție de performanța realizată. De exemplu, posibila schema de acordare a primelor: a. Evaluarea proiectului (10%) b. Contractare (15%) c. Plata sumelor (75%) Rata absorbției fondurilor UE ar putea crește astfel cu cel puțin 30%.	
E. 6.1	Prezentarea unei candidaturi comune (împreună cu Bulgaria/Ungaria) pentru organizarea Campionatului European de Fotbal din 2020	Un proiect în valoare de 5 mld. EUR desfășurat în următorii 5 ani va produce o creștere cu 4,9% a PIB pe termen mediu. Aproximativ 100.000 de noi locuri de muncă și o creștere cu 3,9% a veniturilor la buget pe termen mediu. Notă: Impactul acestei măsuri este inclus la E.4.1

F Detalii privind evaluarea impactului macro-economic pentru cele 12 acțiuni-cheie (3/3)

NR.	ACȚIUNE	IMPACT MACROECONOMIC
E.6.2	Promovarea modelelor de cofinanțare. Sectorul privat să susțină costurile pentru inițierea unui proiect major propus de Guvern.	Investițiile în infrastructură în valoare de 1 mld. EUR vor genera o creștere cu 1% a PIB pe termen mediu și lung. Aproximativ 20.000 noi locuri de muncă și venituri la buget mai mari cu 0,8% pe termen mediu. Costurile bugetare vor fi mai mici dacă sunt absorbite fondurile UE și proiectul se dovedește profitabil. Notă: Impactul acestei măsuri este inclus la E.4.1
E.7.1	Accelerarea investițiilor în infrastructura aferentă agriculturii, inclusiv prin absorbția fondurilor UE	Absorbția Fondurilor Europene în valoare de 150 mil. EUR/an pentru agricultură ar putea reduce deficitul comercial pe segmentul alimentar (1,5 mld. EUR în 2009). Inflația se va stabiliza la niveluri scăzute, dată fiind cantitatea semnificativă a produselor alimentare din coșul consumatorului utilizată pentru calcularea ratei inflației (37%). Costurile bugetare vor fi de 40 mil. EUR pe termen scurt (0,03% din PIB).
E. 8.1	Concentrarea controalelor fiscale asupra contribuabililor care prezintă un risc ridicat de evaziune fiscală, față de efectuarea controalelor la întâmplare. Concentrarea asupra unor măsuri eficiente de scădere a evaziunii, de îmbunătățire a colectării taxelor și de luptă împotriva spălării banilor.	Diminuarea evaziunii fiscale va elibera resurse suplimentare pentru proiecte de investiții (2,3 mld. EUR investiții în următorii 5 ani) care vor produce o creștere cu 2,2% a PIB, ceea ce va crea 46.500 noi locuri de muncă și o creștere cu 1,8% a veniturilor la buget pe termen mediu. În modelul nostru, ne-am concentrat asupra standardelor poloneze privind ponderea veniturilor publice și cheltuielilor în PIB și lupta împotriva evaziunii fiscale.
E.9.1	Ajustarea legislației muncii pentru a o face mai flexibilă și adaptabilă la schimbările din mediul economic (inclusiv, dar fără a se limita la, Codul Muncii, Legea Patronatelor, Legea Conflictelor Colective de Muncă și Legea Sindicatelor).	Scăderea ratei șomajului cu 1% va crea 84.000 noi locuri de muncă temporare/permanente pe termen scurt. Aceste noi posturi vor fi ocupate, în cea mai mare parte, de oameni care lucrează în economia informală. O creștere a flexibilității pieței forței de muncă va permite intrări mai ușoare, nu numai ieșiri de angajați.

F Detalii privind evaluarea impactului macroeconomic – altele decât cele 12 acțiuni-cheie (1/2)

NR.	ACȚIUNE	IMPACT MACROECONOMIC
E.1.3	Reducerea rezervelor minime obligatorii (RMO) în valută cu 5pp până la 20%	O reducere cu 5pp a FX RMO va duce la creșterea lichidității din piață. Băncile vor acorda noi credite către sectorul privat în valoare de 1,4 mld. EUR care ar putea fi utilizate pentru a finanța un mare proiect de infrastructură. PIB va crește cu 1% pe termen scurt și cu 2,4% pe termen mediu. Se vor crea 15.500 noi locuri de muncă pe termen scurt și 53.000 pe termen mediu. Se presupune că toate lichiditățile suplimentare create vor merge către segmentul privat al economiei (proiecte de infrastructură). Veniturile la buget vor crește cu 0,8% pe termen scurt și cu 1.9% pe termen mediu.
E. 3.2	Relansarea programului național multianual pentru șomeri, administrat în ultimii șapte ani de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	O creștere a volumului noilor credite corporative de 25 mil. EUR/an va genera aproximativ 12.500 noi locuri de muncă. Mai mult de 50% dintre aceste noi locuri de muncă vor fi ocupate de către foști șomeri. Acest lucru va genera o creștere de 0,04% a PIB pe termen mediu.
E. 4.2	Înființarea de societăți mixte publice cu parteneri străini, atât pentru societăți noi cât și pentru cele existente, acordându-le acestora o participație de control pentru un număr predeterminat de ani (de exemplu, pentru 30 ani) și dreptul de a dispune de profit, cu condiția ca respectivii investitori să dezvolte întreg lanțul de producție, de la cercetare și dezvoltare până la comercializarea produselor.	O creștere de 1 mld. EUR a investițiilor străine directe în anul următor ar duce la o creștere cu 1,6% a PIB pe termen mediu. 30.000 de noi locuri de muncă vor fi create pe termen mediu. Veniturile la buget vor crește cu 1,3% pe termen mediu. Reducerea fluxului de dividende nu a fost luată în considerare, dar există șanse mari să crească investițiile în aceste societăți odată ce o conducere privată va lua decizia de a investi.

F Detalii privind evaluarea impactului macroeconomic – altele decât cele 12 acțiuni-cheie (2/2)

NR.	ACȚIUNE	IMPACT MACROECONOMIC
E. 4.3	Stimularea dezvoltării domeniilor în care România ar putea avea un avantaj competitiv, pentru a îmbunătăți brandul de țară	Reducerea deficitului comercial pe segmentul turism și călătorii (170 mil. EUR în 2009) va avea efecte pozitive în ceea ce privește crearea de noi locuri de muncă. Mai multe venituri la bugetul de stat, o creștere a investițiilor în sectorul privat și o îmbunătățire a brandului de țară ar putea atrage investiții străine directe suplimentare.
E.7.2	Creșterea eficienței în agricultură prin comasarea terenurilor și eliberarea pentru scopuri productive a uriașelor resurse blocate în agricultura de subsistență	Un an agricol bun mărește PIB cu aproximativ 2 mld. EUR (+1,5% din PIB). Se vor crea 28.000 de locuri de muncă temporare/permanente pe termen scurt. Creșterea PIB va genera o mărire a veniturilor la buget de 1,2% pe termen scurt. Noile investiții străine directe din agricultură vor duce la o producție mai mare, vor mări absorbția fondurilor UE și vor dezvolta zona rurală pe termen mediu.

G Contribuții

- Prezentul document este rezultatul contribuției colective și voluntare a membrilor Consiliului Investitorilor Străini din diferite industrii. În prezent, Consiliul are peste 100 membri, cu investiții combinate în România de peste 30 miliarde EUR și o contribuție la PIB de 30%.
- FIC a efectuat în luna iunie a anului 2010 un sondaj aprofundat printre membrii săi pentru a identifica care sunt problemele cu care se confruntă în prezent firmele din România și **care sunt măsurile pe care autoritățile publice și sectorul privat le-ar putea lua împreună pentru a îmbunătăți climatul economic, pentru a spori investițiile și a reduce șomajul.**
- Peste 100 de propuneri au fost adunate și analizate iar cele mai importante sunt prezentate în acest document.
- Inițiativa a fost coordonată de dna Mariana Gheorghe - CEO al Petrom, dna Claudia Pendred – Director BERD pentru România și dl Dominic Bruynseels - CEO al BCR.
- Toate acțiunile propuse de membrii FIC au fost analizate împreună de economiștii Lucian Anghel – economistul șef al BCR și Laurian Lungu - Managing Partner al Macroanalitica, pentru a estima posibilul impact al acestora asupra relansării economice și practicabilitatea lor.
- Punctele de vedere prezentate aici sunt cele exprimate și susținute de aproximativ 30 directori de companii din domeniile energetic, financiar, telecomunicații, FMCG, construcții, consultanță, industriile alimentară și chimică etc.
- Pe lângă aportul membrilor FIC, documentul beneficiază și de contribuțiile valoroase ale dlui Valentin Lazea – economistul șef al BNR și prof. Ovidiu Nicolescu – Președinte al Consiliului Național al Întreprinderilor Mici și Mijlocii din România.

H Aria de responsabilitate și referințe

- În prezentul document am utilizat o serie de modele econometrice pentru a evalua impactul unor măsuri propuse asupra economiei României.
- Printre modele, am estimat un model autoregresiv de prim ordin de creștere a PIB cu patru variabile explicative (creșterea PIB în Zona Euro, creditul neguvernamental, deficitul bugetului consolidat mai puțin plățile de dobândă și cursul de schimb real) în perioada trimestrul 1 2000 – trimestrul 1 2010. Am aplicat modelul Cappello (2010) pentru a evalua relația dintre creșterea creditului și PIB. Ulterior am extins abordarea și am utilizat mai multe modele VAR pentru a identifica răspunsul variabilelor macroeconomice la diverse șocuri. De asemenea, au fost utilizate mai multe modele pentru a estima relația dintre creșterea PIB și rata șomajului, conform Legii lui Okun. Aceasta este o relație importantă deoarece modul în care șomajul reacționează la modificările PIB are implicații pentru piața forței de muncă și politica monetară.
- Fiind conștienți de efectele recesiunii economice asupra PIB real, am utilizat mai multe modele pentru a estima PIB potențial înainte și după instalarea crizei financiare globale.

- Rezultatele sunt considerate a fi corecte. Totuși, ele depind de o serie de factori cum ar fi momentul implementării fiecărei măsuri în cadrul ciclului economic, stabilitatea viitoare a mediului politic, modificările legislației, șocurile externe etc.

Referințe:

1. Ashcraft, A. 2006, „Noi dovezi pe canalul de împrumuturi”, *Journal of Money, Credit and Banking* 38(3), pag. 751-76.
2. Anderson, J. și Ugras Ulku, 2010, „Ungaria: Impozitul bancar e puțin probabil să acopere breșa din deficitul-țintă”, *Notă de Cercetare IIF*.
3. Bakker, B. și Anne-Marie Gulde, 2010, „Explozia creditelor în noile State Membre UE: Ghinion sau politici greșite?”, *Lucreare IMF*.
4. Cappello, L., Kadareja, A., Kok Sorensen, C. și M. Protopapa, 2010, „Au creditele bancare vreun efect asupra randamentului?”, *Lucreare ECB*.
5. Driscoll, J.C., 2004, „Afectează împrumuturile acordate de bănci randamentul? Dovezi din Statele Unite”, *Journal of Monetary Economics* 51.
6. European Central Bank, 2008 b, „Rolul băncilor în cadrul mecanismului de transmitere a politicii monetare”, *Monthly Bulletin*, august.
7. Harris R. și B. Silverstone, 2000, „Ajustarea asimetrică a șomajului și randamentului în Noua Zeelandă: Redescoperirea Legii lui Okun”, *Lucrearea nr. 2/00*.
8. Lungu, L., Fugaru, A. și D. Mantescu, 2005, „Programare bugetară multianuală și viitorul politicii fiscale în România”.
9. Melzer, C., 2007, „Importanța furnizării creditelor bancare pentru activitatea economică reală în Zona Euro – o analiză a datelor statistice”, *Lucreare a Universității din Bonn*.

The Foreign Investors Council

11-13 Sos. Kiseleff,
Sector 1, 011342,
Bucharest, Romania

Tel: +40 21 222 1931
Fax: +40 21 223 4444
Email: office@fic.ro
www.fic.ro

CONSILIUL INVESTITORILOR STRĂINI

FOREIGN INVESTORS COUNCIL